

รายงานผล
การติดตามและการประเมินผล
แผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวัน
อำเภอนาคน จังหวัดมหาสารคาม

รายงานผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

และ

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางการพิจารณา
การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการ เพื่อความสอดคล้อง
แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน

โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน

ตำบลดงควน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๔๓-๒๒๙๗๒๗

คำนำ

ด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และ ข้อ ๓๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้มีการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคงทน ได้ดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้ประกาศใช้ไปเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งได้ดำเนินการเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ฉบับที่ ๑ และ ๒ ไปแล้วนั้น

เพราะฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลคงทน โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วย

๑. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการ เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ตามสิ่งที่สมาดด้วย ๕ เป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย

ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อให้การติดตามและประเมินผลแผนถูกต้องตามระเบียบดังกล่าวและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงดอน จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการ เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อรายงานและเสนอความเห็นที่ได้จากการติดตามให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลดงดอนทราบ คณะกรรมการหวังเป็นว่า รายงานผลการติดตามฉบับนี้จะสามารถเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ และประชาชนเกิดความพึงพอใจสูงสุด

โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผล
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงดอน

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

การติดตาม (Monitoring) และ การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่แตกต่างกันมีจุดหมายไม่เหมือนกัน แต่กระบวนการทั้งสองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และเมื่อนำแนวคิดและหลักการติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) มาประสานใช้ด้วยกันอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง สมาชิกสภาท้องถิ่น (อื่น ๆ ถ้ามี) สามารถกำกับดูแล ทบทวน และพัฒนางาน พัฒนาท้องถิ่นตามแผนงาน โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน จึงเป็นการติดตามผลที่ให้ความสำคัญ ดังนี้

๑. ผลการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการหรือไม่ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินงาน

๒. ผลการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรต่าง ๆ ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน ตรวจสอบดูว่าแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาได้รับปัจจัยหรือทรัพยากรทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

๓. ผลการดำเนินงาน ตรวจสอบดูว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ทั้งในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการตามโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๔. ความสำคัญของการติดตามและประเมินแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการทดสอบผลการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้ทราบและกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดความชัดเจนที่จะทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) ของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารระดับหัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการกอง บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนงาน โครงการพัฒนาให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และแนวโน้มในสังคมภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนตำบลดงควน

บทสรุปของความสำคัญก็คือ ในการไปสู่การวางแผนการพัฒนาในปีต่อ ๆ ไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุดและเมื่อพบจุดแข็งก็ต้องเร่งรับดำเนินการและจะต้องมีความสุขรอบคอบในการดำเนินการขยายโครงการ งานต่าง ๆ ที่เป็นจุดแข็งและพึงรอโอกาสในการเสริมสร้างให้เกิดจุดแข็งนี้ และเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคก็ต้องตั้งรับให้มั่น รอโอกาสที่จะดำเนินการและตั้งมั่นอย่างสุขุมรอบคอบพยายามลดทอนสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรค เมื่อพบจุดอ่อนต้องหยุดและถดถอยปัญหาลงให้ได้ ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้นตั้งรับให้มั่นเพื่อรอโอกาสและสุดท้ายเมื่อมีโอกาสก็ต้องใช้พันธมิตรหรือผู้มีส่วนได้เสียในองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน ให้เกิดประโยชน์เพื่อดำเนินการขยายแผน โครงการ งานต่าง ๆ พร้อมการปรับปรุงและเร่งรับดำเนินการ สิ่งเหล่านี้จะถูกค้นพบเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการติดตามและประเมินผลซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืน เป็นไปตามเป้าหมายประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดียิ่ง

๒. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ปึงคั้นหาแผนงาน โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่าสิ่งใดควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการ หรือศึกษาระหว่างดำเนินการตามโครงการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นว่ามีปัญหาใดควรปรับปรุงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำเนินการเป็นเพราะเหตุใด เกิดปัญหาจากเรื่องใด จึงได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

๑. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ซึ่งจะช่วยตอบสนองภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๒. เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้ สภาพผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจที่ได้กำหนดไว้

๓. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเร่งรัด ปรับปรุง แก้ไข ขอบกพร่องของการดำเนินงาน โครงการ การยกเลิกโครงการที่ไม่เหมาะสมหรือหมดความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน

๔. เพื่อทราบถึงสภาพการบริหารการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน

๕. เพื่อสร้างความรับผิดชอบของผู้บริหารท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดผู้บริหารระดับสำนัก/กองทุกระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องผลักดันให้การดำเนินการตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์กับให้เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประชาชน ในตำบลคงควน หรือสังคมส่วนรวมมากที่สุด

๖. เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร้อยละความสำเร็จของปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการของสำนัก/กอง/ฝ่ายต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๙ กำหนดว่า คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๑. การดำเนินการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีจำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย

๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๓ คน

๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเอง จำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคงทน ต้องดำเนินการให้การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

๑. ประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการกำหนดกรอบ แนวทาง วิธีการ และห้วงเวลาให้เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลคงทน

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีตามกรอบแนวทาง วิธีการ และห้วงเวลาที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. การกำหนดแนวทางและวิธีการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคงทน ได้กำหนดการแบ่งขั้นตอนเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและวิธีการสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคงทน ดังนี้

๒.๑ การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการติดตามและประเมินผล การติดตามยุทธศาสตร์และโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จะเริ่มดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของโครงการที่จะติดตามว่ามีวัตถุประสงค์หลักอะไร มีการกำหนดการติดตามและประเมินผลไว้หรือไม่ (ซึ่งดูได้จากการกำหนดตัวชี้วัด : KPI) ถ้ากำหนดไว้แล้วมีความชัดเจนเพียงใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ใครเป็นผู้ใช้ผลการติดตาม เป็นต้น จากนั้นศึกษาว่าผู้ใช้ผล การนำผลไปใช้ประโยชน์อย่างไร เมื่อใด ข้อมูลหลัก ๆ ที่ต้องการคืออะไร ต้องการให้รายงานผลอย่างไร มีข้อเสนอแนะในการติดตามผลอย่างไร ซึ่งการศึกษาดังกล่าวอาจใช้วิธีสัมภาษณ์และ/หรือสังเกตแล้วนำผลที่ได้มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์และขอบเขตในการติดตาม

๒.๒ วางแผนติดตามและประเมินผล จะนำวัตถุประสงค์และขอบเขตในการติดตามงานจากข้อ ๒.๑ มาวิเคราะห์ แล้วเขียนรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นหลัก ๆ คือ วัตถุประสงค์การติดตาม แหล่งข้อมูล เวลาที่เก็บข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นสร้างเครื่องมือซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถาม กำหนดการทดลองและปรับปรุงเครื่องมือ

๒.๓ ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่ต้องการในขั้นนี้ คือ ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนั้น แม้จะวางแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ดีและได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าในเชิงปริมาณได้น้อยก็ต้องติดตามเพิ่มจนกว่าจะได้ครบขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการติดตามที่กำหนดไว้ แต่ละโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยอาจใช้วิธีการทางสถิติพื้นฐาน เช่น การแจกแจง ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน เป็นต้น หรืออาจใช้การวิเคราะห์แบบ Matrix การพรรณนาเปรียบเทียบ การเขียน Flow Chart การแสดงแผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart) หรืออาจใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกันตามความเหมาะสมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคงทน

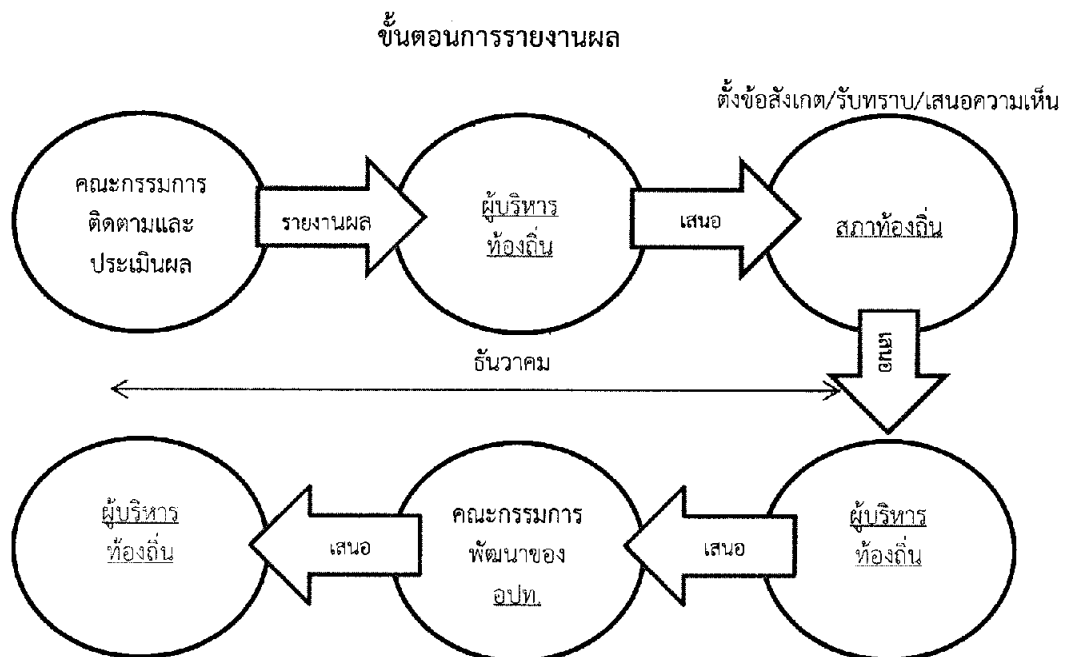
๒.๕ รายงานตามแบบแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยรายงานตามแบบที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้ การรายงานผลการติดตามแผนงาน โครงการหนึ่ง ๆ อาจมีหลายลักษณะก็ได้ตามความเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลคงทน ในการรายงานผลการติดตามโครงการอาจเขียนเป็นรายงานเชิงเทคนิคซึ่งประกอบด้วยก็ได้ ความเป็นมาของโครงการที่จะติดตามโดยสรุปวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม ซึ่งจะปรากฏในส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓

๒.๖ รายงานผล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน ต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน โดยอย่างน้อยปีละครั้งหนึ่งในเดือนธันวาคมของทุกปี

๒.๗ การวินิจฉัยสั่งการ การนำเสนอเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไขที่ดี หลังจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน หรือผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจในสำนัก กอง ฝ่ายต่าง ๆ ได้รับรายงานสรุปแล้วจะวินิจฉัย/สั่งการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้จากรายงานสรุป ซึ่งอาจกระทำโดยตรงหรือเสนอรายงานตามสายบังคับบัญชาก็ได้ตามความเหมาะสมต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๓. การรายงานผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน มีอำนาจหน้าที่ในการรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในตำบลดงควน ทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ตั้งข้อสังเกต/รับทราบ/เสนอความเห็น

๔. เครื่องมือการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (Monitoring and evaluation tools for local development plans) เป็นสิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์หรือเทคนิควิธีการที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน ใช้ในการเก็บข้อมูลการติดตามผลรวมทั้งโดยการพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นได้คิดสร้างไว้เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล เช่น แบบสอบถามวัดทัศนคติ มาตรฐานประมาณค่า และวิธีการ เป็นต้น และหรือโดยการสร้างเครื่องการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) เป็นต้น โดยอาศัยสภาพพื้นที่ทั่วไป อำนาจหน้าที่ การกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นรวมทั้งเกณฑ์มาตรฐาน แบบต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นหรือการนำไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำเครื่องมือการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงหรือภาคสนาม ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูลที่เป็นจริงต่อไป

๑. กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน กำหนดกรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๑.๑ กำหนดกรอบเวลา (Time & Time Frame) โดยกำหนดกรอบระยะเวลา ดังนี้

๑) ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒) สรุปผลการติดตามและประเมินผลทุกไตรมาส และสรุปภาพรวมของไตรมาสที่ผ่านมา ทุกครั้ง

๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายในเดือนธันวาคม เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอสภาท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒ ความสอดคล้อง (Relevance) เป็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ (หรือผลผลิต) ที่ได้กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องและนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน

๑.๓ ความเพียงพอ (Adequacy) กำหนดทรัพยากรสำหรับการดำเนินการติดตามและประเมินผลประกอบด้วยคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานตามศักยภาพโดยนำเครื่องมือที่มีอยู่จริงในองค์การบริหารส่วนตำบลดงควน มาปฏิบัติงาน

๑.๔ ความก้าวหน้า (Progress) กรอบของความก้าวหน้าแผนงาน โครงการต่าง ๆ จะวัดจากรายการที่เป็นโครงการในรอบ ๕ ปี วัดได้จากช่องปีงบประมาณและที่ผ่านมา โครงการที่ต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา

๑.๕ ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการติดตามและประเมินผลความสัมพันธ์กันระหว่างผลผลิตหรือผลที่ได้รับจริงกับทรัพยากรที่ถูกใช้ไปในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงควน ซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ ขนาด ความจุ พื้นที่ จำนวน ระยะเวลา เป็นต้น

๑.๖ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นผลที่ได้จากประสิทธิภาพทำให้เกิดผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) ซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพหรือวัดได้เฉพาะเชิงคุณภาพ ซึ่งวัดเป็นความพึงพอใจหรือสิ่งที่ประชาชนชื่นชอบหรือการมีความสุข เป็นต้น

กำหนดแนวทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการติดตามและประเมินผลมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลตงตวนทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล และอาจรวมถึงอำเภอและจังหวัดด้วย เพราะมีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ในเชิงการพัฒนาท้องถิ่นแบบองค์รวมของจังหวัดเดียวกัน

๒. ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตงตวน กำหนดระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๒.๑ ระเบียบในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผลมีองค์ประกอบใหญ่ ๆ ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑) ผู้เข้าร่วมติดตามและประเมินผล

๒) เครื่องมือ

๓) กรรมวิธีหรือวิธีการต่าง ๆ

๒.๒ วิธีในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๑) การออกแบบการติดตามและประเมินผล การออกแบบเพื่อการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามีเป้าหมายเพื่อมุ่งตอบปัญหาการติดตามและประเมินผลได้อย่างตรงประเด็น อธิบายหรือควบคุมความผันแปรของโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้นได้

๒) การสำรวจ (survey) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกหรือทะเบียนที่ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำไว้แล้ว หรืออาจเป็นข้อมูลที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลต้องจัดบันทึก (record) สังเกต (observe) หรือวัด (measurement) โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะดำเนินการในพื้นที่จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลตงตวนเป็นข้อมูลที่มีอยู่ตามธรรมชาติ พฤติกรรม ความต้องการ ซึ่งศึกษาได้โดยวิธีการสังเกตและสามารถวัดได้

๓. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตงตวน กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๓.๑ การทดสอบและการวัด (Tests & Measurements) วิธีการนี้จะทำการทดสอบและวัดผลเพื่อระดับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่าง ๆ การประเมินการปฏิบัติงาน และแนวทางการวัด จะใช้เครื่องมือใดในการทดสอบและการวัดนั้นเป็นไปตามความเหมาะสมของโครงการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การทดสอบและการวัดโครงการก่อสร้างถนนลาดยางชนิดแอสฟัลต์ติกคอนกรีต จะใช้การทดสอบตามมาตรฐานทางวิศวกรรมทาง โครงการจัดงานประเพณีวันเด็ก จะใช้การทดสอบและวัดโดยประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

๓.๒ การสัมภาษณ์ (Interviews) อาจเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยว หรือกลุ่มก็ได้ การสัมภาษณ์เป็นการยืนยันว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบมีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบในระดับใด โดยทั่วไปการ

สัมภาษณ์ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ (formal or semi-formal interview) ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interviews) ดำเนินการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) ซึ่งคล้าย ๆ กับการพูดสนทนาอย่างไม่มีการจัดเตรียมเครื่องครัดในขั้นตอน

๓.๓ การสังเกต (Observations) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลงดตวนใช้การสังเกตเพื่อเฝ้าดูว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลงดตวนมีการบันทึกการสังเกต แนวทางในการสังเกต และกำหนดการดำเนินการสังเกต (๑) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นวิธีการสังเกตที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับประชาชนในหมู่บ้านหรือตัวบุคคล ชุมชน มีกิจกรรมร่วมกัน (๒) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) หรือการสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นการสังเกต บันทึกลักษณะทางกายภาพ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียในองค์การบริหารส่วนตำบลงดตวน

๓.๔ การสำรวจ (surveys) ในที่นี้หมายถึง การสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็น การรับรู้ทัศนคติ ความพึงพอใจ ความจำเป็น ความต้องการของประชาชนในตำบลงดตวน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลงดตวน จะมีการบันทึกการสำรวจ และทิศทางการสำรวจไว้เป็นหลักฐาน

๓.๕ เอกสาร (Documents) การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อเอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนา ตลอดจนเป้าประสงค์ ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน ผลผลิตหรือโครงการ วิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงดตวน

๕. ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลมีประโยชน์ที่สำคัญคือ การนำไปใช้แก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ รองลงมาคือนำไปใช้สำหรับวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีในอนาคต ประโยชน์ต่าง ๆ แยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

๑. ได้ทราบถึงสถานภาพและสถานการณ์ต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนินการตามโครงการ ซึ่งจะช่วยให้วิธีการปฏิบัติดำเนินการไปแนวทางเดียวกัน

๒. ได้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขได้ทุกจุด ตรงเป้าหมายอย่างทันท่วงที ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๓. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เกิดความประหยัด คุ่มค่าไม่เสียประโยชน์ ประหยัดเวลางบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น

๔. สามารถเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรายละเอียด ความต้องการ สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่จะนำไปจัดทำเป็นโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำเสนอโครงการในเชิงสถิติหรือข้อมูลที่เป็นจริง ทำให้ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรต่าง ๆ

๕. กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำโครงการและรับผิดชอบโครงการ มีความสำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ไข ตลอดจนปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหา ข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ

๖. การวินิจฉัย สั่งการ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดงดอน บัณฑิต/รองปลัด ผู้บริหารระดับสำนัก/กอง/ฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงดอน สามารถวินิจฉัย สั่งการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน รับผิดชอบมีเหตุมีผลในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและตามอำนาจหน้าที่ นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดมาตรการต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขและป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้

๗. ทำให้ภารกิจต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลดงดอนแต่ละคน แต่ละสำนัก/กอง/ฝ่ายต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน ประสานการทำงานให้เป็นองครวมของหน่วยงาน ทำให้เป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลดงดอนเกิดความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก มีความสอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๘. สามารถรักษาคุณภาพของงานหรือภารกิจให้เป็นไปและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรม งานต่าง ๆ และประชาชนพึงพอใจเมื่อได้รับการบริการประชาชนในเขตตำบลดงดอน

ส่วนที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ลักษณะ/ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลดงดวน เป็นตำบลหนึ่งในเก้าตำบลของอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอนาดูน ทางทิศตะวันตกประมาณ ๖ กิโลเมตร

ปัจจุบันที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงดวน ตั้งอยู่เลขที่ ๓๖ หมู่ที่ ๑ บ้านแดงโพรง ตำบลดงดวน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๘๐ โทร. ๐๔๓-๐๒๙๗๒๗ สำหรับเป็นสถานที่ให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลดงดวน มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก , ตำบลหนองคู
อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลหัวดง อำเภอนาดูน , ตำบลกู่ อำเภอยางสีสุราช
จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลนาดูน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

๑.๒ เนื้อที่

ตำบลดงดวน มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒๙.๕๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๘,๔๖๙ ไร่

๑.๓ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลดงดวน มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย บ้างพื้นที่เป็นที่ราบสูงเหมาะสำหรับการทำปศุสัตว์และการทำไร่

๑.๔ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

๑.๔.๑ ฤดูร้อน อากาศร้อนพอสมควร จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ - ๓๙.๙ องศาเซลเซียส โดยเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งอากาศจะร้อนมากในช่วงเดือนเมษายน

๑.๔.๒ ฤดูฝน ช่วงฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม และฝนจะตกหนักมากในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง ตุลาคม บ้างปีฝนทั้งช่วงประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ หรือมีฝนน้อยนานนับเดือน

๑.๔.๓ ฤดูหนาว ในช่วงฤดูหนาวอากาศจะไม่หนาวมากนัก เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ย ระหว่าง ๑๖.๐ - ๒๒.๙ องศาเซลเซียส

๑.๕ ลักษณะของดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ (ชุดร่อยเอ็ด)

กลุ่มชุดดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว มีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อนพบจุดปะปนสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพาบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิบัติการเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย กลุ่มดินชุดนี้พบอยู่ในบริเวณ หมู่ที่ ๒,๔,๕,๖,๗,๙

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ (ชุดชลบุรี,ชุดโคกสำโรง)

กลุ่มชุดดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว ปนทรายมีสีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุดประสีน้ำตาลสีเหลืองสีแดงปะปนเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกิริยาดินเป็นกรด ถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๖.๐ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดน้อยกว่าหรือมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖-๗.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุดที่ดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา จะพบในหมู่ที่ ๒

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

กลุ่มชุดดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเทา น้ำตาลหรือน้ำตาลอ่อน ส่วนดินชั้นล่างจะเหนียวมากขึ้น สีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลอ่อนมีจุดสีประเช่นเดียวกับดินชั้นบนแต่อาจพบศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่กับเนื้อดินชั้นล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นกรดแอมโมเนียค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ในระหว่าง ๔.๕-๕.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ (ชุดอุบล)

กลุ่มชุดดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทราย มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือเทาในชั้นดินล่าง บางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุเป็นชั้นบาง ๆ มีสภาพพื้นค่อนข้างราบเรียบหรือราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางกับกรดเล็กน้อยมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๖.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด พืช มักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้งช่วงและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนา จะพบในหมู่ที่ ๕,๖

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ (ชุดโคราช)

กลุ่มชุดดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นพวกร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาด เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จะพบในหมู่ที่ ๑,๒,๗,๙

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ (ชุดกำบัง)

กลุ่มชุดดินนี้ จะมีเนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเหลืองปนน้ำตาล บางแห่งอาจพบจุดประในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่น เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีถึงปานกลางมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญ ของการใช้ประโยชน์ของชุดดินนี้ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก จะพบในหมู่ ๑,๒,๓,๑๐

๑.๖ แหล่งน้ำ ประกอบด้วย

แหล่งน้ำในพื้นที่ตำบลคงคาน ส่วนมากเป็นแหล่งน้ำที่ขุดขึ้น เป็นหนองน้ำประจำหมู่บ้าน เพื่อใช้อุปโภค - บริโภคภายในหมู่บ้าน แต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้มากเนื่องจากแหล่งน้ำมีลักษณะดินเลนกักเก็บน้ำได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค - บริโภคภายในหมู่บ้านตลอดทั้งปี มีดังนี้

- หนองยางเหนือ	บ้านหนองยางน้อย	หมู่ ๒	เนื้อที่ประมาณ	๑๐-๒-๕๐	ไร่
- หนองสิม	บ้านนาฝาย	หมู่ ๖	เนื้อที่ประมาณ	๔-๒-๓๐	ไร่
- หนองนาหลุบ	บ้านแดงโพง	หมู่ ๑	เนื้อที่ประมาณ	๓๑-๑-๑๖	ไร่
- หนองโนนแห่	บ้านแดงโพง	หมู่ ๑	เนื้อที่ประมาณ	๘-๒-๘๐	ไร่
- หนองโดน	บ้านเหล่าสัมลม	หมู่ ๗	เนื้อที่ประมาณ	๑๓-๐-๕๑	ไร่
- หนองบัว	บ้านหนองบัวน้อย	หมู่ ๒	เนื้อที่ประมาณ	๑๐-๓-๘๑	ไร่
- หนองวังโพน	บ้านโคกยาว	หมู่ ๕	เนื้อที่ประมาณ	๑๒๑-๒-๗๒	ไร่
- หนองจิก	บ้านหนองจิก	หมู่ ๔	เนื้อที่ประมาณ	๒-๒-๔๙	ไร่
- หนองโสกปลา	บ้านโคกยาว	หมู่ ๕	เนื้อที่ประมาณ	๓๒-๑-๗๘	ไร่
- หนองคำแก้ว	บ้านคำแก้ว	หมู่ ๘	เนื้อที่ประมาณ	๘-๐-๐	ไร่
- หนองยางใต้	บ้านหนองบัวน้อย	หมู่ ๒	เนื้อที่ประมาณ	๒๐-๐-๐	ไร่
- หนองฮ่อมฮ้าง	บ้านโคกยาว	หมู่ ๕	เนื้อที่ประมาณ	๖-๐-๐	ไร่
- ลำห้วย	จำนวน ๒ แห่ง				
- ฝาย	จำนวน ๒ แห่ง				

๑.๗ ทรัพยากรป่าไม้/ที่สาธารณะประโยชน์

พื้นที่ตำบลคงคาน มีพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เกือบทุกหมู่บ้านส่วนมากเป็นป่าชุมชนประจำหมู่บ้าน แต่บางพื้นที่แนวเขตยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาประชาชนลักลอบที่สาธารณะประโยชน์ มีดังนี้

๑. โคกโนนแห่ บ้านแดงโพง	หมู่ที่ ๑	เนื้อที่ ประมาณ	๓๓-๒-๔๐	ไร่
๒. ส่วนรวม บ้านแดงโพง	หมู่ที่ ๑	เนื้อที่ ประมาณ	๒๓-๑-๔๗	ไร่
๓. ที่สาธารณะประโยชน์ บ้านแดงโพง	หมู่ที่ ๑	เนื้อที่ ประมาณ	๔๑-๐-๙๔	ไร่
๔. ดอนหลุบตา บ้านหนองบัวน้อย	หมู่ที่ ๒	เนื้อที่ ประมาณ	๔-๑-๕๔	ไร่
๕. ที่สาธารณะประโยชน์ บ้านหนองบัวน้อย	หมู่ที่ ๒	เนื้อที่ ประมาณ	๑๔-๑-๙๓	ไร่
๖. ดอนปู่ตา บ้านโคกยาว	หมู่ที่ ๕	เนื้อที่ ประมาณ	๑๑-๑-๕๕	ไร่
๗. โคกวังโพน บ้านโคกยาว	หมู่ที่ ๕	เนื้อที่ ประมาณ	๕๐-๐-๖๑	ไร่
๘. ที่สาธารณะประโยชน์ บ้านโคกยาว	หมู่ที่ ๕	เนื้อที่ ประมาณ	๕๒-๑-๑๔	ไร่
๙. ดอนปู่ตา บ้านนาฝาย	หมู่ที่ ๖	เนื้อที่ ประมาณ	๓-๓-๔๔	ไร่
๑๐. ที่สาธารณะประโยชน์ บ้านนาฝาย	หมู่ที่ ๖	เนื้อที่ ประมาณ	๖๒-๒-๙๒	ไร่
๑๑. ดอนตาปู่ บ้านโคกยาว	หมู่ที่ ๙	เนื้อที่ ประมาณ	๓-๒-๗๙	ไร่
๑๒. ป่าชุมชนสาธารณะบ้านหนองยางน้อย	หมู่ที่ ๓	เนื้อที่ ประมาณ	๑๒๕-๐-๐	ไร่

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลดงดอน ตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๑๑ องค์การบริหารส่วนตำบลดงดอน ได้รับการยกฐานะจาก สภาตำบลดงดอน จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลดงดอน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ ๑๑๓ ตอนพิเศษ ๕๒ ง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลบังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

เดิมตำบลดงดอนขึ้นกับการปกครองตำบลนาตูน อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ตำบลดงดอน ได้แยกออกจากตำบลนาตูน จำนวน ๗ หมู่บ้าน และตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก ได้แยกออกมา จำนวน ๓ หมู่บ้าน ประกอบเป็นตำบลดงดอน อำเภอนาตูน จังหวัดมหาสารคาม รายชื่อหมู่บ้านจำนวน ๑๐ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑	บ้านแดงโพง
หมู่ที่ ๒	บ้านหนองบัวน้อย
หมู่ที่ ๓	บ้านหนองยางน้อย
หมู่ที่ ๔	บ้านหนองจิก
หมู่ที่ ๕	บ้านโคกยาว
หมู่ที่ ๖	บ้านนาฝาย
หมู่ที่ ๗	บ้านเหล่าส้มหลม
หมู่ที่ ๘	บ้านคำแก้ว
หมู่ที่ ๙	บ้านโคกยาว
หมู่ที่ ๑๐	บ้านนาเจริญ

๒.๒ การเลือกตั้ง ตำบลดงดอน มีเขตการเลือกตั้งทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน ปัญหาการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างน้อย ประชาชนให้ความร่วมมือในการเลือกตั้งเป็นอย่างดี

๓. ประชากร

ตำบลดงดอน มีจำนวนประชากร ทั้งหมด ๓,๐๙๓ คน แยกเป็น ชาย ๑,๕๒๕ คน แยกเป็น หญิง ๑,๕๖๘ คน รายละเอียดดังนี้

ข้อมูลประชากร ประจำปี ๒๕๕๙

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม		
๑	บ้านแดงโพง	๒๑๔	๒๐๘	๔๒๒	๙๔	
๒	บ้านหนองบัวน้อย	๑๙๗	๒๐๖	๔๐๓	๘๗	
๓	บ้านหนองยางน้อย	๗๑	๗๐	๑๔๑	๓๖	
๔	บ้านหนองจิก	๕๙	๕๒	๑๑๑	๒๖	
๕	บ้านโคกยาว	๑๗๘	๑๘๗	๓๖๕	๑๒๗	
๖	บ้านนาฝาย	๑๒๕	๑๒๖	๒๕๑	๗๙	
๗	บ้านเหล่าส้มหลม	๙๗	๑๑๐	๒๐๗	๕๒	
๘	บ้านคำแก้ว	๒๓๗	๒๕๒	๔๘๙	๑๔๖	

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม		
๙	บ้านโคกยาว	๒๔๕	๒๔๓	๔๘๘	๑๐๓	
๑๐	บ้านนาเจริญ	๑๐๒	๑๑๔	๒๑๖	๖๗	
รวม		๑,๕๒๕	๑,๕๖๘	๓,๐๙๓	๘๑๗	

ที่มา : ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบล ณ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ช่วงอายุจำนวนประชากร ประจำปี ๒๕๕๙

ช่วงอายุ	เพศชาย		เพศหญิง		รวม		หมายเหตุ
	คน	%	คน	%	คน	%	
น้อยกว่า ๑ ปีเต็ม	๕	๐.๓๓	๑	๐.๐๖	๖	๐.๑๙	
๑ ปีเต็ม - ๒ ปี	๑๕	๐.๙๘	๙	๐.๕๗	๒๔	๐.๗๘	
๓ ปีเต็ม - ๕ ปี	๔๘	๓.๑๕	๕๑	๓.๒๕	๙๙	๓.๒๐	
๖ ปีเต็ม - ๑๑ ปี	๑๑๔	๗.๔๘	๑๒๖	๘.๐๔	๒๔๐	๗.๗๖	
๑๒ ปีเต็ม - ๑๔ ปี	๕๘	๓.๘๐	๕๔	๓.๔๔	๑๑๒	๓.๖๒	
๑๕ ปีเต็ม - ๑๗ ปี	๗๒	๔.๗๒	๖๔	๔.๐๘	๑๓๖	๔.๔๐	
๑๘ ปีเต็ม - ๒๕ ปี	๑๗๔	๑๑.๔๑	๑๗๔	๑๑.๑๐	๓๔๘	๑๑.๒๕	
๒๖ ปีเต็ม - ๔๙ ปี	๔๙๒	๓๒.๒๖	๕๔๓	๓๔.๖๓	๑,๐๓๕	๓๓.๔๖	
๕๐ ปีเต็ม - ๖๐ ปีเต็ม	๒๕๗	๑๖.๘๕	๒๕๕	๑๖.๒๖	๕๑๒	๑๖.๕๕	
มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป	๒๙๐	๑๙.๐๒	๒๘๑	๑๘.๕๖	๕๗๑	๑๘.๗๘	
รวม	๑,๕๒๕	๑๐๐.๐๐	๑,๕๖๘	๑๐๐.๐๐	๓,๐๙๓	๑๐๐.๐๐	

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

- โรงเรียนเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. โรงเรียนบ้านแดงโพคำแก้ว
๒. โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย
๓. โรงเรียนบ้านโคกยาว
๔. โรงเรียนบ้านนาฝาย

จำนวน

๔

แห่ง คือ

ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑
ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๒
ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๕
ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๖

มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๑๑๗ คน
มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๑ คน
มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๙๓ คน
มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๘๐ คน

รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในตำบลดงควนทั้งสิ้น ๓๒๑ คน

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง คือ
 - ๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกยาว ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๙ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๒๑ คน
 - ๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๘ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน รวมจำนวนนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลดงตวนทั้งสิ้น ๕๖ คน

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๐ แห่ง (ที่ทำการหมู่บ้าน)

๔.๒ สาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง คือ

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แดงโพง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นาฝาย ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๖
- อาสาสมัครสาธารณสุขมูลประจำหมู่บ้าน ๑๐ หมู่บ้าน

๔.๓ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ป้อมยามตำรวจประจำบ้านนาฝาย จำนวน ๑ แห่ง
- ป้อมยามตำรวจประจำบ้านโคกยาว จำนวน ๑ แห่ง
- ศูนย์กู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน จำนวน ๑ ศูนย์
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๓๔ คน

องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน มีรถดับเพลิงเอนกประสงค์ ขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน สำหรับใช้ในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน

๔.๔ อาชญากรรม

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ไม่มีปัญหาด้านอาชญากรรม นานๆครั้ง จะมีการลักเล็กขโมยน้อย แต่ก็ไม่ทำให้เกิดความเสียหายมาก ส่วนมากจะมีปัญหายักรุ่นทะเลาะกันบ้างตามช่วงเทศกาลหรืองานต่าง ๆ จะมีการขอล้างจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. ในการช่วยระเหตุการณ์ก่อความวุ่นวาย แต่ก็ไม่เคยรุนแรงถึงเสียชีวิต

๔.๕ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ค่อนข้างน้อย อาจมีวัยรุ่นคึกคะนองเสพบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้รณรงค์ในการป้องกัน เป็นประจำทุกปี

๔.๖ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการดังนี้

- ๔.๖.๑ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- ๔.๖.๒ รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- ๔.๖.๓ ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- ๔.๖.๔ โครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาส
- ๔.๖.๕ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านผู้ยากไร้

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง คือ
 ๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกยาว ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๙ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๒๑ คน
 ๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๘ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน รวมจำนวนนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลดงตวนทั้งสิ้น ๕๖ คน

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๐ แห่ง (ที่ทำการหมู่บ้าน)

๔.๒ สาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง คือ

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แดงโพง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นาฝาย ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๖
- อาสาสมัครสาธารณสุขมูลประจำหมู่บ้าน ๑๐ หมู่บ้าน

๔.๓ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ป้อมยามตำรวจประจำบ้านนาฝาย จำนวน ๑ แห่ง
- ป้อมยามตำรวจประจำบ้านโคกยาว จำนวน ๑ แห่ง
- ศูนย์กู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน จำนวน ๑ ศูนย์
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๓๔ คน

องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน มีรถดับเพลิงเอนกประสงค์ ขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน สำหรับใช้ในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน

๔.๔ อาชญากรรม

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ไม่มีปัญหาด้านอาชญากรรม นานๆครั้ง จะมีการลักเล็กขโมยน้อย แต่ก็ไม่ทำให้เกิดความเสียหายมาก ส่วนมากจะมีปัญหายักรุ่นทะเลาะกันบ้างตามช่วงเทศกาลหรืองานต่าง ๆ จะมีการขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. ในการช่วยระเหตุการณ์ก่อความวุ่นวาย แต่ก็ไม่เคยรุนแรงถึงเสียชีวิต

๔.๕ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงตวน ค่อนข้างน้อย อาจมีวัยรุ่นคึกคะนองเสพบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีแรงจูงใจในการป้องกัน เป็นประจำทุกปี

๔.๖ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการดังนี้

- ๔.๖.๑ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- ๔.๖.๒ รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- ๔.๖.๓ ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- ๔.๖.๔ โครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาส
- ๔.๖.๕ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านผู้ยากไร้

๕. ระบบบริการขั้นพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคม

ปัจจุบันตำบลดงควน มีโครงข่ายถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ประมาณร้อยละ ๗๐ เนื่องจากงบประมาณมีไม่เพียงพอ ทำให้ถนนบางสายไม่สามารถดำเนินการได้ ส่วนถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านหรือถนนลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร ยังเป็นถนนดินยกระดับ หรือถนนลูกรัง สภาพถนนเป็นหลุมบ่อ โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนประชาชนสัญจรไปมาลำบาก ปัจจุบันมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้

๕.๑.๑ ทางหลวงแผ่นดิน

- หมายเลข ๒๓๘๑ ตอน นาเชือก - นาดูน

๕.๑.๒ ทางหลวงชนบท

- หมายเลข มค ๓๐๒๖ ถนนสายยางสีสุราช - นาดูน
- หมายเลข มค ๔๐๒๔ ถนนสายบ้านแดงโพง - บ้านนาฝาย

๕.๑.๓ ทางหลวงท้องถิ่น จำนวน ๑ สาย มค. ถ ๔๖-๐๐๑ ถนนสายบ้านแดงโพง - บ้านหนองยางน้อย สภาพถนนลงหินคลุก

๕.๑.๔ ถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน

- ถนนสายบ้านหนองจิก - บ้านเหล่าส้มลม สภาพถนนลงหินคลุกบ้างช่วง บ้างช่วงถนนลูกรัง การสัญจรไม่ค่อยสะดวก โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน
- ถนนสายบ้านเหล่าส้มลม - บ้านโคกยาว สภาพถนนลูกรัง เป็นหลุมบ่อ การสัญจรไม่ค่อยสะดวก โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน

๕.๑.๕ สะพาน จำนวน ๓ สะพาน

๕.๒ การไฟฟ้า

ประชาชนในตำบลดงควนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน ส่วนไฟฟ้าส่องสว่างตามหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่ ส่วนการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตรประชาชนมีความต้องการมาก แต่งบประมาณในการดำเนินการมีจำกัด ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสนใจกับประชาชนในการออกประชาคมในแต่ละครั้ง และได้ดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าทุกปี

๕.๓ การประปา

พื้นที่ตำบลดงควนมีระบบประปาหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน โดยแหล่งน้ำดิบส่วนใหญ่มาจากบ่อบาดาลและหนองน้ำประจำหมู่บ้าน น้ำประปาไม่สามารถบริโภคได้ ปัญหาส่วนใหญ่ของระบบประปาหมู่บ้าน คือมีการใช้มาเป็นระยะเวลานาน ทำให้ท่อเมนถึงประปา มอเตอร์ ปั๊ม ชำรุดยุบยครั้ง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ดำเนินการแก้ไขซ่อมแซมทุกปี และบ้างช่วงในหน้าแล้งน้ำดิบไม่พอใช้ในการอุปโภค

๕.๔ การโทรศัพท์

- เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

-ไม่มี-

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชาชนในพื้นที่ตำบลดงควนส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนาปี ตามฤดูกาล ปัญหาในการทำนา คือ ดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินไม่อุดมสมบูรณ์ การลงทุนต่อไร่สูง และบ้างปีฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำให้การทำนาลำบาก ผลผลิตไม่ได้มาก อาชีพเสริม มีการทำไร่มันสำปะหลัง ปลูกอ้อย เลี้ยงสัตว์ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม รับจ้างทั่วไป ค้าขาย

๖.๒ การประมง

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการประมง

๖.๓ การปศุสัตว์

ประชาชนส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์แบบครัวเรือนเป็นอาชีพเสริมนอกฤดูกาลทำนา เช่น การเลี้ยงโค ประมาณเฉลี่ยครัวเรือนละ ๓ - ๕ ตัว กระบือ มีบ้างค่อนข้างน้อย สุกรมีบ้างค่อนข้างน้อย

เลี้ยงเป็นอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ เป็ด ประมาณเฉลี่ย ๑๕-๒๐ ตัว การเลี้ยงปลาส่วนมากจะปล่อยในสระน้ำเพื่อการเกษตรตามไร่นา

๖.๔ การบริการ

- สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๑ แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีแหล่งท่องเที่ยว

๖.๖ อุตสาหกรรม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มี

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

๖.๗.๑ การพาณิชย์

- โรงสีข้าว	จำนวน	๑๑	แห่ง
- โรงทอผ้าขนาดเล็ก	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านค้า	จำนวน	๓๒	แห่ง
- ร้านซ่อมจักรยานยนต์	จำนวน	๒	แห่ง
- โรงกลึง	จำนวน	๑	แห่ง
- โกดังเก็บของ	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านเชื่อมเหล็ก	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านน้ำมันหยอดเหรียญ	จำนวน	๑	แห่ง
- โรงทำน้ำดื่ม	จำนวน	๑	แห่ง

๖.๗.๒ กลุ่มอาชีพ

- กลุ่มอาชีพ จำนวน ๙ กลุ่ม

๖.๘ แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงควนร้อยละ ๗๐ มีอาชีพรับจ้างรายวัน จากการเก็บผลผลิตทางการเกษตร เช่น เกี้ยวข้าว ตัดอ้อย เป็นต้น โดยได้รับค่าจ้างประมาณวันละ ๒๐๐ - ๒๕๐ บาท และประชากรส่วนที่เหลือ ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙.๙๗ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๐๓

วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	๗	แห่ง	ดังนี้
๑. วัดบ้านแดงโพง	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๑	
๒. วัดบ้านหนองบัวน้อย	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๒	
๓. วัดบ้านโคกยาว	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๕	
๔. วัดบ้านนาฝาย	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๖	
๕. วัดบ้านเหล่าส้มลม	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๗	
๖. สำนักสงฆ์บ้านหนองยางน้อย	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๓	
๗. สำนักสงฆ์บ้านหนองจิก	ตั้งอยู่	ณ	หมู่ที่ ๔	

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ประชาชนภายในตำบลจะปฏิบัติตามจารีตประเพณี ฮัตสิบสองของคนอีสาน หรือการทำบุญในสิบสองเดือน

๘.๒.๑ บุญเข้ากรรม เดือนอ้ายหรือเดือนธันวาคม ภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสส ต้องอยู่กรรมถึงจะพ้นจากอาบัติ ญาติโยมพ่อก แม่อก ผู้ยากได้บุญกุศลก็จะให้ไปทาน รักษาศีลพึงธรรมเกี่ยวกับการเข้ากรรมของภิกษุ เรียกว่า บุญเข้ากรรม นิยมทำในคือวันขึ้น ๑๕ ค่ำ

๘.๒.๒ บุญคุ้มข้าวใหญ่ ประมาณเดือนมกราคม สำหรับตีหรือนวดข้าว เรียกว่า ลานการเอาข้าวที่ตีแล้วมากองให้สูงขึ้น เรียกว่าคุนลาน หรือที่เรียกกันว่าคุนข้าว ชาวนาที่ทำนาได้ผลดี อยาได้กุศลให้ทานรักษาศีลเป็นต้น

๘.๒.๓ บุญข้าวจี ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ตามประเพณีหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวใส่ยุ้งแล้วมีการทำบุญเช่นสรวงบูชาเจ้าที่นา ซึ่งชาวอีสานเรียกว่าตาแขก และทำบุญแผ่ส่วนกุศลให้ผีปู่ย่าตายาย อันเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ โดยการทำข้าวจี ถวายพระพร้อมอาหารคาวหวานอื่นๆ

๘.๒.๔ บุญพระเวส ประมาณเดือน มีนาคม บุญพระเวสพึงเทศน์มหาชาติ ในงานบุญนี้มักจะมีผู้นำของมาถวายพระ ซึ่งเรียกว่า "กัณฑ์หลอน"

๘.๒.๕ บุญสงน้ำ ประมาณเดือนเมษายน บุญสงน้ำ หรือบุญเดือนห้า ซึ่งมีขึ้นในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนห้า และถือเป็นเดือนสำคัญ เพราะเป็นเดือนเริ่มต้นปีใหม่ไทย การสงน้ำจะมีทั้งการรดน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ และผู้หลักผู้ใหญ่ ด้วยน้ำอบน้ำหอมเพื่อขอขมาและขอพร ตลอดจนมีการทำบุญถวายทาน

๘.๒.๖ บุญบั้งไฟและบุญวันวิสาขบูชา ประมาณเดือน พฤษภาคม การทำบุญบั้งไฟเป็นการขอฝน พร้อมกับงานบวชนาค ซึ่งการทำบุญเดือนหกถือเป็นงานสำคัญก่อนการทำนา หมู่บ้านใกล้เคียงจะนำเอาบั้งไฟมาจุดประชันขันแข่งกัน หมู่บ้านที่รับเป็นเจ้าภาพจะจัดอาหาร เหล้ายามาเลี้ยง เมื่อถึงเวลาที่จะตั้งขบวนแห่บั้งไฟและรำเชิงออกไป ณ ลานที่จุดบั้งไฟ ด้วยความสนุกสนาน คำเชิงและการแสดงประกอบจะออกไปในเรื่องเพศ แต่จะไม่คิดเป็นเรื่องหยาบคายแต่อย่างใด ส่วนการทำบุญวิสาขบูชา นั้น จะมีการทำบุญเลี้ยงพระ ฟังเทศน์ ช่วงเย็นมีการเวียนเทียนเช่นเดียวกับภาคอื่นๆ

๘.๒.๗ บุญซำฮะ (ลำง) หรือบุญบูชาบรรพบุรุษ ประมาณเดือน มิถุนายน มีการเช่นสรวงหลักเมือง หลักบ้าน ปู่ตา ผีตาแขก ผีเมือง เป็นการทำบุญเพื่อระลึกถึงผู้มีพระคุณ

๘.๒.๘ บุญเข้าพรรษา ประมาณ เดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นประเพณีทางพุทธศาสนาโดยตรง ลักษณะการจัดงานจึงคล้ายกับทางภาคอื่นๆ ของประเทศไทย เช่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหาร

แต่พระภิกษุสงฆ์สามเณร มีการพึงธรรมเทศนาตอนบ่าย ชาวบ้านหล่อเทียนใหญ่ถวายเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา

๒.๘.๙ บุญข้าวประดับดิน ประมาณเดือน สิงหาคม เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศแก่ญาติผู้ล่วงลับ เพื่อบูชาผีบรรพบุรุษและมีไริ้ญาติ โดยชาวบ้านจะทำการจัดอาหาร ประกอบด้วยข้าว ของหวาน หมากพลู บุหรี่ ห่อด้วยใบตองกล้วย ร้อยเป็นพวง เตรียมไว้ถวายพระช่วงเลี้ยงเพล บางพื้นที่อาจจะนำห่อข้าวน้อย เหล้า บุหรี่ แล้วนำไปวางหรือแขวนไว้ตามต้นไม้ และกล่าว เจริญวิญญานของบรรพบุรุษและญาติมิตรที่ล่วงลับไปมารับส่วนกุศลในครั้งนี้ ต่อมาใช้วิธีการกรวดน้ำหลังการถวายภัตตาหารพระสงฆ์แทน การทำบุญข้าวประดับดิน นิยมทำกันในวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือนเก้า หรือที่เรียกว่า บุญเดือนเก้า

๘.๒.๑๐ บุญข้าวสากหรือข้าวสลาก (สลากภัต) ประมาณเดือนกันยายน ตรงกับวันเพ็ญ เดือนสิบ ผู้ถวายจะเขียนชื่อของตนลงในภาชนะที่ใส่ของทาน และเขียนชื่อลงในบาตร ภิกษุสามเณรรูปใดจับได้ สลากของใคร ผู้นั้นจะเข้าไปถวายของ เมื่อพระฉันเสร็จแล้วจะมีการพึงเทศน์ เพื่อเป็นการอุทิศให้แก่ผู้ตาย

๘.๒.๑๑ บุญออกพรรษา ประมาณเดือน ตุลาคม ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสิบเอ็ด พระสงฆ์จะแสดงอาบัติ ทำการปวารณา คือ การเปิดโอกาสให้ว่ากล่าวตักเตือนกันได้ ต่อมาเจ้าอาวาสหรือพระผู้ใหญ่จะให้โอวาทเตือนพระสงฆ์ ให้ปฏิบัติตนอย่างผู้ทรงศีล พอตกกลางคืนจะมีการจุดประทีป โคมไฟ นำไปแขวนไว้ตามต้นไม้ในวัดหรือตามริมรั้ววัด จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญจุดประทีป

๘.๒.๑๒ บุญกฐิน ประมาณเดือนพฤศจิกายน บุญกฐินคือ บุญที่เรียกว่า กาลทาน นี้มีกำหนดให้ทำได้เฉพาะในช่วงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า บุญเดือน ๑๒ ชาวอีสานเชื่อว่าผู้ใดได้ทำบุญกฐินจะไม่ตกนรกและจะได้รับผลบุญที่ทำในชาติ นี้ไว้เก็บกินในชาติหน้า งานบุญกฐินจึงจัดเป็นงานสำคัญ ในส่วนพิธีกรรมนั้นคล้ายคลึงกับภาคกลางแต่ที่ชาวอีสานและเครื่องบริวารกฐิน ซึ่งส่วนมากจะเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนมาตั้งวางไว้ในที่เปิดเผยเพื่อให้ ญาติพี่น้องหรือชาวบ้านใกล้เคียงนำสิ่งของ เช่น เสื้อ หมอน อาสนสงฆ์ ฯลฯ มาร่วมสบทบ ตอนเย็นของวันรวมก็จะนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ตอนกลางคืนอาจจัดให้มี มหรสพต่าง ๆ และที่ขาดไม่ได้ในงานบุญกฐินก็คือต้องจุด บั้งไฟพลุ อย่างน้อยจำนวน ๔ บั้ง เอาไว้จุดเมื่อตอนหัวค่ำหนึ่งลูก ตอนดึกหนึ่งลูก ตอนใกล้สว่างหนึ่งลูก และตอนถวายกฐินอีกหนึ่งลูก นอกจากจุดบั้งไฟพลุแล้วก็จะจุดบั้งไฟตะไลเป็นระยะ ๆ ในขณะที่แห่กฐิน

๘.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตตำบลดงควนได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ

ภาษาถิ่น ส่วนมากร้อยละ ๙๙ % พูดภาษาอีสาน

๘.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตตำบลดงควนได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื่อที่ทอจากต้นกก ผ้าที่ทอจากผ้าไหม เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่

๙. ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำ ที่ใช้ในการบริโภคได้มาจากน้ำฝนและการซื้อน้ำถังตีมและน้ำอุปโภคเป็นน้ำที่ได้จากระบบประปาหมู่บ้าน

๙.๒ ป่าไม้ ในเขตตำบลดงควน มีจำนวน ๑๒ แห่งแต่ละแห่งมีความอุดมสมบูรณ์

๙.๓ ภูเขา ในเขตตำบลดงดวนไม่มีภูเขา

๙.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ของตำบลดงดวนส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูกข้าว มันสำปะรัง อ้อย ที่อยู่อาศัย ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาคือ เนื่องจากดินในพื้นที่เป็นดิน ร่วนปนทรายทำให้ไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้นาน ทำให้การทำเกษตรกรรมไม่ค่อยได้ผลผลิตประกอบกับฝนก็ไม่ตก ต้องตามฤดูกาลและไม่มีที่กักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี จึงทำให้ผลผลิตที่ออกมาไม่ค่อยได้คุณภาพและราคา

ส่วนที่ ๓

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓

ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

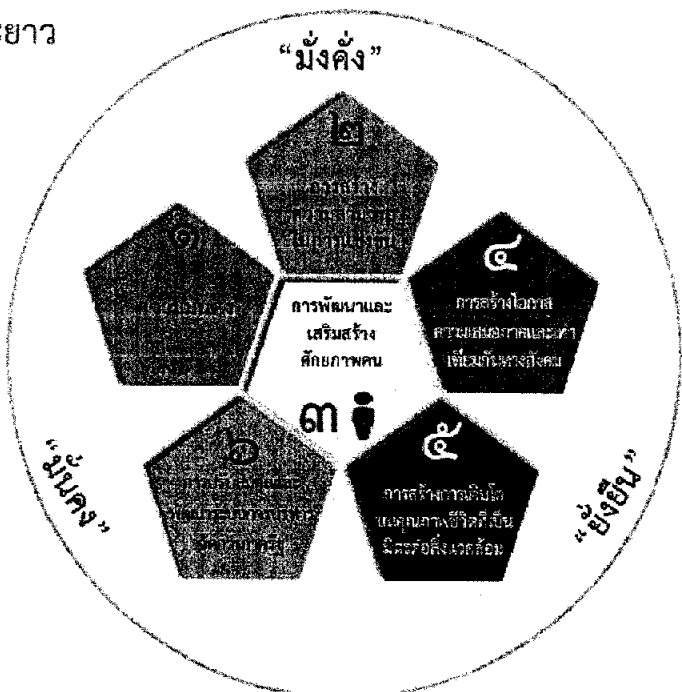
๑.ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

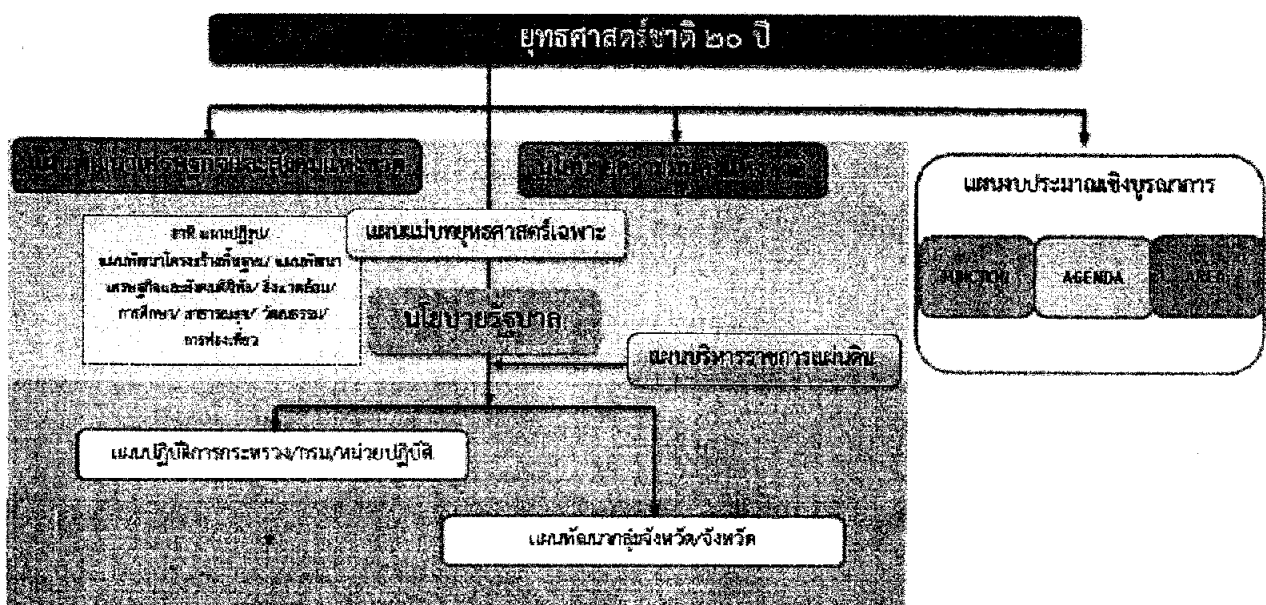
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของตำบลคงมีความสัมพันธ์กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมุ่งเน้นเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการการเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ โดยร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สรุปย่อได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
 “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
 ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
 นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
 และตอบสนองต่อการบรรลุ
 ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
 สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
 ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
 เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนในระดับต่างๆ

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ ๒ ของรัฐบาล (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๒ คณะได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และ (๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และ นักวิชาการ รวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๔) นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะ ๕ ปี มาถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขาในระหว่างที่กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๒. สารสำคัญ

๒.๑ สภาพแวดล้อม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วและในหลากหลายมิติ ทำให้ภูมิทัศน์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อให้เกิดโอกาสทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมืองของประเทศไทยแต่ขณะเดียวกันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ก็มีปัจจัยเสี่ยงและภัยคุกคามที่ต้องบริหารจัดการด้วยความยากลำบากมากขึ้น กระแสนิยมและการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เศรษฐกิจของโลกได้ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งเดิมมีโครงสร้างเศรษฐกิจในระบบ “เกษตรแบบพึ่งตนเอง” ต้องปรับตัวและเปลี่ยนไปเป็นระบบเศรษฐกิจที่ “พึ่งพาอุตสาหกรรมและการส่งออก” การพัฒนาในภาคเกษตรล่าช้ากว่าฐานการผลิตอื่นๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีปัญหาคอขวดของห่วงโซ่มูลค่าทางด้านรายได้ระหว่างภาคการเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมและระหว่างสังคมในเมืองและชนบทขยายวงกว้างขึ้น และปัญหาคอขวดจากกระจุกตัวในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในภาคชนบทรวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ แหล่งทุน และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพสำหรับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็มีในวงแคบกว่า ในขณะที่การใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมและบริการเองก็บ่งชี้ว่ายังอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้เทคโนโลยีในระดับกลางๆ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถพัฒนาได้เองภายในประเทศ ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยรวมประเทศ

ไทยจึงยังใช้วัตถุดิบและแรงงานเข้มข้นในการเป็นจุดแข็งในการแข่งขันและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตนอกจากนั้น ในอีกด้านหนึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของโลกและแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดของสังคมโลกได้ทำให้เกิดภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาทิ การก่อการร้าย โรคระบาด เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติ และการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ขณะที่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกก็มีความผันผวนรุนแรงขึ้น ซึ่งล้วนแล้วเป็นความเสี่ยงในการดำรงชีวิตของประชาชน การบริหารจัดการทางธุรกิจ และการบริหารราชการแผ่นดินของภาครัฐ

นอกจากนั้นในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑ กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ภูมิทัศน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของโลกเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมมุ่งสู่เศรษฐกิจสังคมดิจิทัล ในขณะที่โอกาสทางเศรษฐกิจขยายเพิ่มขึ้น แต่ช่องว่างทางสังคมก็ยิ่งกว้างขึ้นรวมถึงช่องว่างทางดิจิทัล (digital divide) ถ้าหากไม่สามารถลดลงก็จะยิ่งทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างมากขึ้น ประกอบกับในอนาคตร้อยปีข้างหน้าสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติ เงื่อนไขภายนอกที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเสี่ยงและท้าทายต่อการปรับตัวมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และเทคโนโลยี และสินค้าและบริการ ขณะเดียวกันการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคนำไปสู่ความเชื่อมโยงทุกระบบในขณะที่ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจโลกเคลื่อนย้ายมาสู่เอเชียภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกซึ่งในช่วงระยะ ๑๐ ปีข้างหน้าจะยังคงได้รับผลกระทบจากปัจจัยสำคัญหลายประการทั้งปัญหาต่อเนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒ และวิกฤติการณ์ในกลุ่มประเทศยูโรโซนที่ทำให้ระดับหนี้สาธารณะในประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นและกลายเป็นความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลัง ขณะที่จะมีผลพลวงต่อเนื่องจากการดำเนินมาตรการขยายปริมาณเงินขนาดใหญ่ในสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความเสี่ยงให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้เมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวเต็มที่ รวมทั้งอาจมีความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าสู่จุดอิ่มตัวมากขึ้น ขณะที่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่จะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตของโลกเพิ่มขึ้นขนานใหญ่และเป็นวงกว้าง เช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมยังไม่มีแนวโน้มการก่อตัวที่ชัดเจน แต่ก็มีแนวโน้มของการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเปิดโอกาสสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว เศรษฐกิจโลกในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ ในช่วง ๕ ปีก่อนวิกฤติเศรษฐกิจโลก (๒๕๔๖ - ๒๕๕๐) สถานการณ์ที่ตลาดโลกขยายตัวช้า แต่ประเทศต่างๆ ขยายกำลังการผลิตเพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต การแข่งขันในตลาดโลกจะมีความรุนแรงขึ้น ขณะเดียวกันการลดลงของประชากรไทยในระยะ ๑๐ - ๑๕ ปีข้างหน้า จะทำให้ขนาดของตลาดในประเทศขยายตัวช้าลง เงื่อนไขดังกล่าวเป็นความเสี่ยงสำหรับอนาคตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาวหากประเทศไทยไม่เร่งปรับโครงสร้างเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้สัมฤทธิ์ผล

ในด้านความมั่นคงของโลกก็กำลังก้าวเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญจากการปรับดุลอำนาจของสหรัฐฯ เพื่อพยายามคงบทบาทผู้นำโลกและเพื่อคานอิทธิพลและบทบาทของจีนและรัสเซียที่เพิ่มมากขึ้นในเอเชียและยุโรปนั้น น่าจะมีผลทำให้บรรยากาศด้านความมั่นคงของโลกในช่วงปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๗๔ มีลักษณะผสมผสานกันทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยผลประโยชน์แห่งชาติทั้งในระดับทวีปและพหุภาคีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดนโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศ สำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับอนาคตของโลกและประเทศไทยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะจะกระทบการดำรงชีวิตของคนและทำให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ รวมทั้งเกิดการเชื่อมต่อและการบรรจบกันของเทคโนโลยีก้าวหน้าอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ ซึ่งประเทศไทยจะต้องลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เงื่อนไขการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กดดันให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมสีเขียวโดยการพัฒนาและนาเทคโนโลยีสีเขียวมาใช้ก็จะ

มีส่วนสำคัญ และช่วยแก้ปัญหาการลดลงของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งน้ำมัน ซึ่งแม้ราคาจะลดลงแต่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม จึงต้องผลักดันให้มุ่งสู่การผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งพืชพลังงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

นอกจากนั้น ยังมีข้อจำกัดและความเสี่ยงสำคัญจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกและภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงผันผวนและภาวะโลกร้อน ทั้งนี้โครงสร้างประชากรโลกที่เข้าสู่สังคมสูงวัย แม้จะส่งผลให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ แต่มีความเสี่ยงให้เกิดการแย่งชิงแรงงานและเงินทุน รวมทั้งมีแรงกดดันต่อการใช้จ่ายงบประมาณด้านสวัสดิการและสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในหลายๆ ประเทศกลายเป็นความเสี่ยงด้านการคลังที่สำคัญ สำหรับ ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นนั้น ก่อให้เกิดต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ การดำรงชีวิต การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในขณะที่ความพยายามในการกระจายความเจริญและการพัฒนาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความเป็นเมืองเติบโตอย่างต่อเนื่อง ตามมาด้วยการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การยึดถือหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน การใช้ระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิมนุษยชนจะเข้มข้นมากขึ้น

สำหรับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายในประเทศไทยนั้น ผลของการพัฒนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทำให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ และได้ขยับสูงขึ้นมาอยู่ในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และล่าสุดในปี ๒๕๕๗ รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๗๓๙๒ ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปีฐานการผลิตและบริการหลากหลายขึ้น ฐานการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้นมาก หลายสาขาการผลิตและบริการสามารถแข่งขันและมีส่วนแบ่งในตลาดโลกสูงขึ้นและสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศในระดับสูง อาทิ กลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าเกษตร การท่องเที่ยว และบริการด้านสุขภาพ ฐานเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็น ๓๘.๑ ล้านคนจากประชากรวัยแรงงาน ๓๘.๖ ล้านคน อัตราการว่างงานเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ ๑ ปัญหาความยากจนจึงลดลงตามลำดับจากร้อยละ ๒๐.๐ ในปี ๒๕๕๐ เป็นร้อยละ ๑๐.๙ ในปี ๒๕๕๖ คุณภาพชีวิตดีขึ้นในทุกระดับ โอกาสการได้รับการศึกษา บริการสาธารณสุข บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคม อื่นๆ รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ มีความครอบคลุมและมีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็มีความเป็นสากลมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติทั้งในรูปของทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อเป็นกลไกและช่องทางในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศก็มีความก้าวหน้าไปมาก รวมทั้งกรอบความร่วมมือที่ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถยกระดับมาตรฐานต่างๆ ไปสู่ระดับสากลก็มีความคืบหน้ามากขึ้น

นอกจากนั้น ประสบการณ์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ ได้ส่งผลให้ภาครัฐและภาคเอกชนปรับตัวในการบริหารความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ดีขึ้นตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีอันได้แก่ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบดีขึ้น มีการกำกับดูแลวินัยทางการเงินการคลังที่กำหนดกรอบของความยั่งยืนทางการเงินการคลังเป็นแนวปฏิบัติที่ดีขึ้นและฐานะการคลังมีความมั่นคงมากขึ้น และฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง มีการปรับปรุงในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มต่างๆ สามารถคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชนจากการถูกเอารัดเอาเปรียบได้ดีขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศของการแข่งขันในตลาด และสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีความสะดวกคล่องตัวมากขึ้น

แต่ประเทศไทยก็ยังมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดอ่อนสำคัญของประเทศไทยได้แก่ โครงสร้างประชากรสูงอายุมากขึ้นตามลำดับ แต่คุณภาพคนโดยเฉลี่ยยังต่ำและการ

ออมไม่เพียงพอ ประเทศขาดแคลนแรงงานทั้งในกลุ่มทักษะฝีมือสูงและกลุ่มทักษะฝีมือระดับล่าง ผลผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยยังต่ำ ทั้งระบบเศรษฐกิจมีผลิตภาพการผลิตรวมต่ำ ต้องอาศัยการเพิ่มปริมาณเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจมีส่วนภาคการค้าระหว่างประเทศต่อขนาดของเศรษฐกิจสูงกว่าเศรษฐกิจภายในประเทศมาก จึงมีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ ฐานการผลิตเกษตรและบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยที่การใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาไม่เพียงพอ การวิจัยที่ดำเนินการไปแล้วไม่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างคุ้มค่า การพัฒนานวัตกรรมมีน้อย สำหรับการดำเนินงานและการบริหารจัดการภาครัฐก็ยังขาดการบูรณาการจึงสิ้นเปลืองงบประมาณ การดำเนินงานเพื่อพัฒนามักขาดความต่อเนื่องประสิทธิภาพต่ำ ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ ขณะที่ปัญหาคอร์รัปชันมีเป็นวงกว้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และล่าช้า การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ และกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง คนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญขณะที่ความเหลื่อมล้ำและความแตกแยกในสังคมไทยยังเป็นปัญหาที่ท้าทายมาก รวมทั้งปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะขยะล้นเมือง และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงในทุกด้าน

ทั้งนี้ ปัจจัยและเงื่อนไขภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในระยะเวลา ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะมีนัยยะที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ กำลังคนในวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลง ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบการใช้จ่ายการลงทุนและการออม ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางสังคมและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันประเทศไทยก็เผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีนัยยะต่อต้นทุนการผลิตและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ก็มีนัยยะต่อการสร้างความสามัคคีสมานฉันท์ในสังคม ข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ ความจำเป็นในการลงทุนเพื่อยกระดับบริการทางสังคมและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และการปฏิรูปกฎระเบียบและกฎหมายที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ และที่สำคัญเงื่อนไขจากเป็นที่ต้องปรับตัวคือ การแก้ปัญหาความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ทำให้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

โครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสดังกล่าว จะส่งผลให้ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นขึ้นเป็นโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง โดยที่การเคลื่อนย้ายของผู้คน สินค้าและบริการ เงินทุน องค์ความรู้เทคโนโลยี ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เป็นไปอย่างเสรี ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่างๆ เร่งผลักดันการเพิ่มผลิตภาพและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน ขณะเดียวกันความเสี่ยงและข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนรุนแรงต่อการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตของผู้คนก็เพิ่มขึ้น กฎเกณฑ์และกฎระเบียบของสังคมโลกจึงมีความเข้มงวดมากขึ้นทั้งในเรื่องการปลดปล่อยมลพิษ สิทธิมนุษยชน และกฎระเบียบทางการเงิน เป็นต้นเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น โดยที่การปรับตัวจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อแก้จุดอ่อนและควบคู่ไปกับการสร้างกลไกเชิงรุกให้จุดแข็งของประเทศเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งหากไม่สามารถแก้ปัญหาและปฏิรูปให้สัมฤทธิ์ผลได้ในระยะ ๔ - ๕ ปีต่อจากนี้ไป ประเทศไทยจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน รายได้เฉลี่ยของประชาชนจะไม่สามารถยกระดับให้ดีขึ้นได้ คุณภาพคนโดยเฉลี่ยจะยังต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำจะรุนแรงขึ้น รวมทั้งทรัพยากรจะร่อยหรอเสื่อมโทรมลงไปอีก และในที่สุดการพัฒนาประเทศจะไม่สามารถยั่งยืนไปได้ในระยะยาว